

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24Co/4/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8315201194
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 11. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Baran
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8315201194.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Barana a členov senátu JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Elišky Wagshalovej v spore žalobcu D. W. rod. W., nar. XX.XX.XXXX, Q. XX, XXX XX P., právne zast.: JUDr. Martinou Čelkovou - advokátkou, Štefánikova 22, 066 03 Humenné, proti žalovanému U. H. Q., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom T. XXXX/X, XXX XX M., právne zast.: JUDr. Františkom Svatuškom - advokátom, Námestie slobody 25, 066 01 Humenné, v konaní o zaplatenie 12.883,92 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Humenné č.k. 11C55/2015-200 zo dňa 28.03.2017 takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu o zaplatenie sumy 12.883,92 eur s príslušenstvom titulom bezdôvodného obohatenia.

2. Dôvodom pre zamietnutie podanej žaloby bola námietka premlčania vznesená v konaní.

3. Súd prvej inštancie zistil skutkový stav takto: cit.:

„Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobkyňa so žalovaným žili od júna 2007 do novembra 2013 ako druh a družka s tým, že od roku 2010 žili v byte žalovaného na O. XX. Počas tejto doby spoločne hospodárili, obdobne ako manželia. V konaní nie je sporné, že žalobkyňa vyplatila na účet žalovaného XXXXXXXXXXX/XXXX dňa XX.XX.XXXX sumu 320,18 eur, dňa XX.XX.XXXX sumu 1.000,- eur a dňa XX.XX.XXXX sumu 9.400,- eur. V konaní nie je sporné, že žalobkyňa vyplatila na účet žalovaného číslo XXXXXXXXXXX/XXXX dňa XX.XX.XXXX sumu 1.000,- eur a dňa XX.XX.XXXX sumu 163,64 eur. Žalobkyňa teda peniaze nevyplatila priamo veriteľom žalovaného. Nie je sporné, žalobkyňa si zobrala úver v X., a.s. vo výške 16.000,00-eur z ktorého tieto sumy vyplatila na účty žalovaného a zvyšok spoločne minuli, ako uviedla žalobkyňa - rozbili.

Zo zhodných výpovedí strán, z výpovedí svedkov jednoznačne vyplynulo, že v uvedenom období žili v spoločnej domácnosti ako druh a družka a spoločne uhrádzali všetky náklady, ktoré im vznikli počas tohto spoluzitia. Obe strany zhodne uviedli, že nemali podelené príjmy, ani výdavky. Z konania vyplynulo, že v období vyplatenia týchto peňažných prostriedkov z úveru žalobkyne v X. sporiteľni na účet žalovaného nemali uzavretú žiadnu dohodu a ani zmluvu. V konaní neboli preukázané podstatné náležitosti zmluvy o pôžičke, ani inej zmluvy (nepomenovanej zmluvy) a strany to ani nepotrebovali riešiť, pretože boli do seba zaľúbení a žili ako druh a družka, obdobne ako manželia.

Z tohto dôvodu na uvedený vzťah je potrebné aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka o bezdôvodnom obohatení, tak ako sú vyššie uvedené. Súd má za to, že ide o plnenie bez právneho dôvodu a z tohto dôvodu má žalobkyňa nárok na vrátenie žalovanej sumy, ktorú vyplatila na účet žalovaného.“

4. Následne po aplikovaní ustanovení § 456, § 491 ods.1, § 51, § 100 a § 107 ods.1 Občianskeho zákonníka dospel k záveru, že nemožno uplatnené právo priznať, čo odôvodnil takto: cit.:

„Žalovaný sa bránil v prvom rade námietskou premlčania a súd má za to, že keďže k výplate došlo dňa 17.11.2012, 18.11.2012, 16.11.2012 a 22.11.2012, avšak žaloba bola podaná až dňa 05.02.2015, tak námiетка premlčania je opodstatnená a preto súd musel žalobu zamietnuť. Žalobkyňa podala žalobu oneskorene. Žalobkyni nič nebránilo podať žalobu v rámci dvojročnej subjektívnej lehoty v zmysle vyššie uvedených ustanovení Občianskeho zákonníka. Žalobu však podala až po tejto lehote. Z výpovedí strán, ale aj svedkov matky žalobkyne a sestry žalobkyne vyplynulo, že žalobkyňa vedela o tomto bezdôvodnom obohatení už v čase vyplácania týchto súm a nič jej nebránilo podať žalobu o ich vrátenie. Premlčacia lehota tak žalobkyni uplynula 22.11.2014. Z týchto dôvodov súd žalobu zamietol.

Súd v konaní nemôže robiť celkové majetkové vyporiadanie medzi stranami, ako je to pri manželoch a nemôže ani rozlišovať spoločné príjmy a spoločné výdavky, ktoré počas spolužitia v spoločnej domácnosti vynaložili obe strany. Pokiaľ by žalobkyňa stihla premlčaciu dvojročnú subjektívnu lehotu, súd by žalobe vyhovel, pretože by mal za preukázané, že vyplatila bez právneho dôvodu na účty žalovaného žalovanú sumu. V tomto prípade však žalobkyňa podala žalobu oneskorene, preto súd žalobu zamietol.

Z výpovedí strán a navrhnutých svedkov jednoznačne vyplýva, že v čase uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere v X., a.s. so žalobkyňou a pred uzavretím tejto zmluvy, strany žili v spoločnej domácnosti ako druh a družka, spoločne hospodárili a nemali medzi sebou žiadnu dohodu, či už pomenovanú alebo nepomenovanú o splácaní tohto úveru žalobkyne X. sporiteľni, a.s. a žalobkyňa nepreukázala, aby jej žalovaný splácal tento úver v konkrétnych termínoch a v konkrétnej výške.“

5. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie v zmysle § 257 CSP, keď za dôvody hodné osobitného zreteľa považoval predmet sporu, a to, že sa jedná o spor medzi druhom a družkou.

6. Proti uvedenému rozsudku bolo podané odvolanie zo strany žalobkyne, ktorá poukázala na nesprávne právne posúdenie veci. Poukázala na skutočnosť, že bolo preukázané vyplatenie finančných súm v prospech žalovaného, pričom týmito peniazmi boli zaplatené úvery žalovaného, preto je nutné na tento vzťah aplikovať ustanovenia o bezdôvodnom obohatení. Poukázala na skutočnosť, že vzťah medzi účastníkmi konania sa rozpadol v novembri 2013, pričom aj po rozchode ešte prispieval žalovaný na splátky úveru. Správanie žalovaného sa zmenilo až v roku 2014 a odmietol žalobkyni dávať peniaze na úhradu mesačných splátok úveru, preto sa táto až v decembri 2013 dozvedela o tom, že žalovaný sa na jej úkor bezdôvodne obohatil. V zmysle ustanovenia § 107 Občianskeho zákonníka pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby sa vyžaduje skutočná, nielen predpokladaná vedomosť oprávneného o tom, že na jeho úkor bolo získané bezdôvodné obohatenie. Vzhľadom na túto skutočnosť preto nie je nárok žalobkyne premlčaný a žaloba bola podaná v rámci plynutia dvojročnej premlčacej doby. S poukazom na tieto skutočnosti žiadala, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok a vyhovel žalobe s prihliadnutím na čiastočné späťvzatie.

7. Žalovaný k odvolaniu žalobkyne uviedol, že zotráva na svojich prednesoch a po vznesení námietky premlčania má za to, že žaloba bola podaná po uplynutí dvojročnej subjektívnej lehoty v zmysle ustanovenia Občianskeho zákonníka, a preto žiadal, aby odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok, ale zároveň priznal žalovanému náhradu trov konania v celom rozsahu.

8. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení k podaniu žalovaného zotrvala na odvolacích dôvodoch a zvýraznená skutočnosť, že bolo preukázané v konaní to, že žalobkyňa vyplatila na účet žalovaného žalovanú sumu, preto má nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia. Z výpovede svedkyne W. vyplýva, že žalovaný prisľúbil aj v prípade rozchodu uhrádzať úver za žalobkyňu, pričom aj v decembri sumou 130 EUR prispel na splátku úveru. Až vtedy sa dozvedela žalobkyňa o tom, že žalovaný odmieta jej dávať finančné prostriedky na splátku tohto úveru, a tak sa vlastne bezdôvodne obohatil na jej úkor o sumu, ktorú mu zaslala na jeho účty. Z týchto dôvodov nárok nie je premlčaný, pričom poukázala na to, že rozhodnutie súdu ohľadom začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby plynutie nepreskúmateľné. Poukázala tiež na princípy Civilného sporového poriadku, kedy sa očakáva od subjektov štátu, že budú rozhodovať v zmysle platných právnych predpisov.

9. Žalovaný vo svojom vyjadrení k podaniu žalobkyne uviedol, že zotráva na svojich prednesoch a žiadal neprihliadnuť na vyjadrenia žalobkyne s tým, že prostriedky procesnej obrany respektíve útoku nie

sú uplatnené včas ak strana mohla predložiť tieto už skôr. Vznesená námietka premlčania je dôvodná, a preto je dôvodné potvrdiť napadnutý rozsudok.

10. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok účinný od 01.07.2016, ďalej len „C.sp.“) v zmysle ustanovenia § 470 ods. 1 a 2 C.s.p., vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 362 ods. 1 C.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a § 380 C.s.p., vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 C.s.p. a contrario) a zistil, že odvolanie je dôvodné.

11. Podľa § 470 ods. 1,2 C.s.p. účinného od 01.07.2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentracii konania, ak by boli v neprospech strany.

12. Odvolateľka namieta nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie s poukazom na nesprávne vyhodnotenie námietky premlčania uplatneného nároku.

13. Podľa § 107 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

14. Pre včasnosť uplatnenia nároku je aj rozhodujúce, aby uplynutie subjektívnej premlčacej lehoty nepresiahlo časový rámec uplynutia objektívnej premlčacej lehoty, teda v danom prípade v zmysle § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka tri roky odo dňa, keď k bezdôvodnému obohateniu došlo.

15. Po preskúmaní obsahu spisu mal odvolací súd za preukázané, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaného dokazovania k záveru, že medzi stranami konania nebolo sporné, že strany žili spoločne v byte žalovaného do novembra 2013. Počas tejto doby spoločne hospodárili a v novembri 2012 žalobkyňa po tom, čo čerpala úver zo Slovenskej sporiteľni vyplatila špecifikované sumy na účty žalovaného s tým, že tento stav vyplynul z ich družského spolužitia.

16. Záver súdu prvej inštancie pokiaľ ide o začiatok plynutia premlčacej doby je však potrebné hodnotiť ako predčasný. Z odôvodnenia rozsudku bodu 14 vyplýva, že žaloba bola podaná oneskorene, teda po uplynutí dvojročnej subjektívnej lehoty. Z odôvodnenia rozsudku však nie je zistiteľná skutočnosť kedy podľa názoru súdu prvej inštancie mala začať plynúť predmetná dvojročná subjektívna lehota, nakoľko súd prvej inštancie uviedol len dátumy kedy došlo k prevodu finančných prostriedkov na účty žalovaného.

17. Podľa ust. § 389 ods. 1 písm. b) CSP, odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie z dôvodu, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V tomto konaní sa súd prvej inštancie dostatočne a argumentačne presvedčivo nevysporiadal s námietkou premlčania, čím došlo zo strany súdu prvej inštancie k vydaniu nepreskúmateľného rozhodnutia. Preskúmateľnosť rozhodnutia nepochybne je porušením práva strany sporu na spravodlivý proces. Aj z rozhodnutí Najvyššieho súdu SR či Ústavného súdu SR vyplýva, že súdne rozhodnutie vyžaduje, aby obsahovalo odpoveď na námietky vznášané stranami sporu, pričom práve dostatočné dôvody musia byť uvedené ku skutočnostiam, ktoré sú rozhodujúce pre rozhodnutie. V prípade, ak súd v odôvodnení nereaguje vôbec alebo nedostatočne na zásadnú a relevantnú námietku súvisiacu s predmetom súdnej ochrany prednesenú stranou sporu, je potrebné tento nedostatok považovať za prejav arbitrárnosti (svojoľnosti).

18. Odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že pri vzťahov, ktoré sú odvodené od rodinnoprávných respektíve iných obdobných vzťahov napríklad vzťah druhu a družky, pri plnení bez právneho dôvodu, ktorým môže byť aj investícia vynaložená na cudziu vec, teda investícia vynaložená na zaplatenie dlhov druhu, či družky za stavu, kedy ten kto plní a nemá žiaden právny dôvod pre takéto investovanie, nastáva špecifická situácia, že premlčacia doba začína plynúť až vtedy, pokiaľ je osoba, ktorá takto konala

presvedčená o tom, že finančné prostriedky vynaložila bez právneho dôvodu pre rozpad spolužitia resp. v prípade, že druhá strana verbálne alebo neverbálne dá najavo neochotu vrátiť poskytnuté prostriedky. Takýmto konaním sa javí odmietnutie zaplataenia mesačných splátok na predmetný úver.

19. Súd prvej inštancie v ďalšom konaní (§ 391 ods. 1 C.s.p.) opätovne rozhodne v intenciách záväzného právneho názoru odvolacieho súdu a preskúmateľným spôsobom vyjadrí skutkové zistenia a právne závery, pričom sa v dostatočnom rozsahu vysporiada s argumentmi žalovanej uvedenými v odvolaní a svoje rozhodnutie odôvodní tak, aby jeho rozhodnutie pôsobilo presvedčivo, jasne a zrozumiteľne. Zároveň rozhodne aj o trovách odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 C.s.p.).

20. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).